



16:9

ALTERNATIVET!

Text: Christer Bengtsson Med-
tittare: Michael Eklund, Anders
Fohlström och Fredrik Jutman

För första gången sedan Sony för flera år sedan tågade in på hembiomarknaden med världens enda 16:9 projektor; VPL-W400QM, senare följd av VPL-VW10HT, så ser vi nu ÄNTLIGEN en äkta 16:9-projektor från en annan tillverkare. Sanyo blir först ut med PLV-60. Ironiskt nog är det dock VW10ans LCD-panel som sitter inuti.

OEM MAKES THE WORLD GO AROUND. Kanske ett passande uttryck att mynta framöver, då jag starkt misstänker att fler tillverkare kommer att följa Sanyos exempel med att köpa in Sonys widescreen-panel. Vad jag däremot inte kan begripa är varför i hela friden ingen kan tillverka egna 16:9-paneler? Skall det vara så svårt? Det finns många projektorer på marknaden idag som skulle vara helt fenomenala om de bara använde 16:9-formatet istället för det gamla tråkiga TV och data-formatet med 4:3.

Det snabbaste sättet att motivera äkta widescreen är att titta på TV-marknaden. Hur ser de flesta nya TV-apparater ut idag? Hur ofta ser du tester och annonser på vanliga 4:3-TV? Det är nästan bara 14- och 25-tummare som fortfarande tillverkas i det äldre formatet. Framtiden ÄR widescreen. Kanske till och med bredare än 16:9, men formatet lär knappast gå tillbaka till 4:3 igen. Framtidens HDTV-sändningar kommer till exempel uteslutande vara i 16:9 format och de flesta av alla filmer på DVD är presade med anamorfisk widescreen. Vem vill ha en liten brev-

lådebild, när man kan få hela bilytan?

FÖRST UT

Då vet vi alltså att detta testexemplar från Sanyo har Sonys widescreen-panel. Vi vet också att priset stigit ända upp till hela 87.000 kronor. Våldigt mycket pengar alltså, och därför ställer vi kraven därefter. Under resten av året och början av nästa år så lär det rasa in 16:9-projor då marknaden äntligen fått upp ögonen för hemmabio och vad de riktigt inbitna entusiasterna vill ha. Snart

lär vi till exempel se Toshiba och även Sharp med äkta 16:9. Men dagens testobjekt är först ut och står nu inför en tuff utmaning att bevisa sitt värde i direkt jämförelse med vår referens sedan 1,5 år; Sony VPL-VW10HT.

PLUS

Äkta 16:9
Skärpan
Färgåtergivning

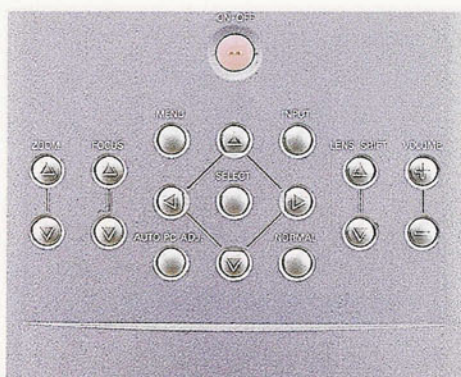
MINUS

Priset
Svårbalanserad kontrast
Svartan

BIG IS BEAUTIFUL

Många tillfrågade tycker att Sanyo PLV-60 ser väldigt stor och klumpig ut. Jag håller inte med. Den är faktiskt i princip lika stor som VW10an. Lite längre, men också lite smalare. I min mening är det fånigt att diskutera storlek på en hembioprojektor. Till skillnad från en presentationsprojektor så kommer de flesta





KRINGUTRUSTNING • Filmduk Euroscreen BlackLine/3 meter/1.0 gain • DVD spelare Pioneer DV-737 • Videoprocessor Silicon Image iScan-Pro • S-video kablar Supra, Kimber Kable, Apature

Det är många knappar som gör mycket. Det tar en stund att vänja sig vid och att trycka på rätt knapp i mörkret. Belysning saknas även här.

Fjärren saknar belysning och är inte speciellt användarvänlig med sin plöttriga knappuppsättning.



antagligen att montera fast hembioprojekten i taket där det spelar föga roll om den är 10 cm eller 50 cm lång. Men skulle du absolut behöva känka runt på din PLV-60 så finns det dock ett bärhandtag på ena sidan. Projekten design för övrigt är däremot kanske något stelare än VW10an. PLV-60 ser mest ut som en stor data-proj. Chassit är detsamma som på många andra av Sanyos projektorer. Stort och rektangulärt i silver-blå-grå färg summerar det mesta. På ovansidan sitter massor av knappar som ger dig tillgång till menyerna och hårdvarustyrd zoom och focus. På denna punkt får VW10an skämmas, för dessa funktioner fungerar helt lysande jämfört med att stå på långt håll och kisa sig fram till en bra skärpa. Genom att ställa sig nära duken och sedan via fjärren ställa in skärpan ger perfekt resultat. Bland knapparna på själva projektorn finner vi en ganska unik funktion med "Lens Shift" som kan flytta bilden uppåt och nedåt utan att rubba själva projektorn. Mycket användbart vid installationen. Stort minus för avsaknad av belysning dock. På undersidan finner vi skruvfötter med stora marginaler som dessutom inte ramlar loss i max-utdraget läge som de kan göra på vissa andra dumma modeller. Dessa fötter ger dig perfekt

kontroll om projekten står på ett bord som inte är 100% plant.

KONTAKTKUNG

På den högra sidan finner vi alla kontakter. Och det är inte lite heller. Här finns allt. Och då menar jag allt, utom möjligtvis DVI som lilla InFocus LP-130 bär på. Men bortsett från det så är detta kontakternas Mekka. Vi har inte mindre än tre "ingångsfamiljer" och sammanlagt blir det: RGB för datasignal, RS-232 för service, R/C, en uppsättning för uppsättning RCA-ljud (förvisso bara rekommenderat för den som har vaxproppar i öronen), RGB H-sync/V-sync via BNC, Y Pb Pr via RCA och självklart även en S-video. Dessutom finns där en strömbrytare som tillåter total avstängning och inte bara standby-läge. Vad kan man mer önska?

Fjärren till PLV-60 är dock inte lika rolig. Den saknar belysning vilket egentligen är en katastrof i denna prisklass. Jag menar, en projektor i en hemmabio... mörker... hallå? Inte nog med att den saknar belysning. Alla knappar är likadana även här och dessutom ganska små. De sitter tätt ihop, rad för rad, precis som husen på Manhattan. I mörkret är det i stort sett omöjligt att trycka på rätt knapp



när man är ovan, utan att hålla fjärren i ljusstrålen från projektorn. Stort minus och bakläxa på detta.

KAWASAKI

Vad kan det vara för sak som får mig att kalla det för Kawasaki? Jo, jag försöker skämta om fläktljudet. Det är inte på något sätt jätestörande, men i jämförelse med Sonyn så blir det minus även här. Problemet ligger i att fläkten ändrar varvtal efter projektorns temperatur. Mitt nätaggregat i min dator fungerar likadant. Därför tänker jag byta ut det. Det är bättre med ett högre ljud som är konstant, än ett lägre som stundtals ändrar karaktär och styrka. Det är just ändringen som hjärnan registrerar och som får dig att tänka på det. Jag gissar på runt 33 dB i det lägre läget och ca 34-35 dB i det högre. Alltså lite mer än Sonys 29-30 dB. Det är definitivt inte lägre än Sony i alla fall. Det är om inte annat väldigt irriterande när man vant sig med ett ljud och fläkten sedan varvar upp.

INSTÄLLNINGAR OCH MENYER

När vi knallar in i PLV-60s menysystem så finner vi en önskan om lite större typsnitt och kanske något läckrare design på hela gränssnittet på menyerna. Det hela ser väldigt sparsamt ut för en projektor i den här prisklassen. Du kan lagra fyra olika bildinställningar förutom "standard" och "bio". Det så kallade bio-läget fungerar inte lika bra som våra egna inställningar som vi lagrar på plats ett. Sanyo PLV-60 har en skala på 63 steg i varje parameter med 32 som grundinställning. AVIA-skivan leder oss till kontrast 35, ljus 32 och färg 36, men vi ändrar lite på ljuset under filmtittande till 35. Till skillnad mot Sony så är denna modell tyvärr väldigt känslig för kontrasten. VW10an kör vi alltid med 100% kontrast eftersom den klarar det utan att blöda i högdagarna. PLV-60 är däremot väldigt känslig på denna punkt och full kontrast är inte att tala om. Redan vid 45-50 så blir bilden totalt överstyrd och vi har svårt att förstå varför det över huvud taget går att öka på till sådana här meningslösa inställningar. Men detta kan skilja en smula från exemplar till exemplar. Förutom ovan nämnda så finns även parametrar för tint (NTSC), skärpa och gammabalans. Vi lämnade gamman på grundinställningen 8 då det gav genomgående bäst balans. Utöver detta finns även en funktion för brusreducering. Denna är helt klart en smaksak huruvida man vill ha den aktiv eller inte. Vi slog dock snart av den. En annan valmöjlighet är att aktivera eller avaktivera progressiv skanning (?). Exakt vad denna



funktion gör törs vi inte svara på eftersom en projektor med fast upplösning alltid gör om en interlace-signal till progressiv, men på något sätt så blir bilden i alla fall mycket bättre med denna funktion aktiverad. Bilden blir både skarp och mer stabil. Mycket bra.

1200 ANSI

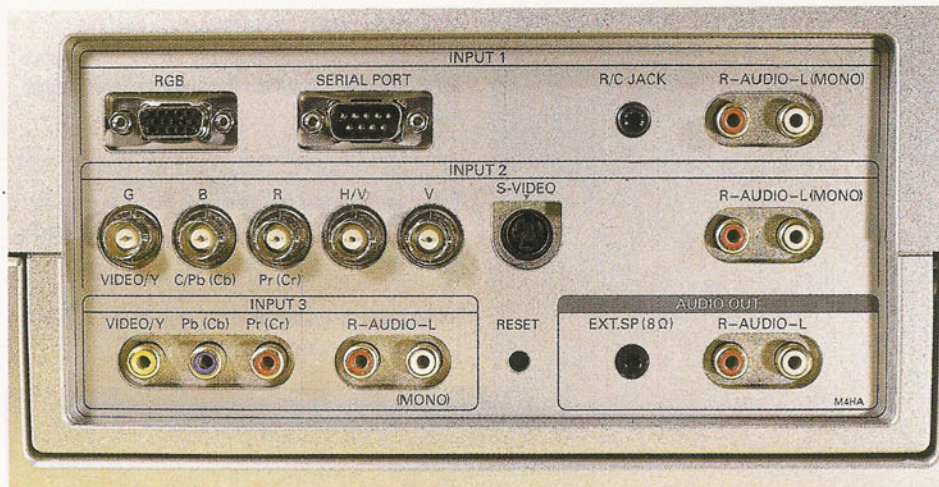
Vi har sagt det förut och vi säger det igen. Över 1000 ansilumen är helt onödigt och för det mesta alldeles för mycket för en mörk hemmabio. Ljusflödet ger mycket ljusstarka bilder, men försämrar också svärtan. Sony VW10 har redan fått stryk av den mindre Sanyo PLV-30 på den punkten och därför känns det tråkigt att denna större Sanyo-modell inte funkar lika bra. Vi kör alltid VW10an i 750 ansi och ökningen till 1200 känns som att sträva åt fel håll. Svärtan är ok, men inte mer. Den är några procent blekare än Sonyn. Bilder utan mörk information och utan detaljrika lågdagrar ser mycket bra ut, men så fort det blir mörkt så reagerar vi på svärtan som lider av det onödigt höga ljusflödet. Ljusa scener ser ändå nästan lika ljusa ut på Sonyn.

I de första annonserna utlovade Sanyo ett kontrastförhållande på 700:1. Detta är naturligtvis med normen "Full On/Off" vilket ger i runda slängar ca 350-400:1 i ansi-kontrast. Alltså ganska jämförbart med VW10ans 300-350:1. Vi kan definitivt se att kontrasten är en smula högre än på Sonyn, men frågan är med vilket resultat. Jag kan köra en bil i 70 km/tim och hoppas på att klara nästa kurva och jag kan köra en bil i 140 km/tim och hoppas på att klara samma kurva. Förmodligen har jag större chans att lyckas i det första exemplet. Sanyo PLV-60 har mycket hög kontrast, men den går, som ovan nämnt, knappt alls att ändra på. Dra upp den en smula för mycket och allt ljus blir vitt eller på något annat sätt totalt överstyrt. Men stannar du på 32 till 35 så kan vi dock erkänna att det mesta ser ganska bra ut. Filmen *Dinosaur* visas till exempel exemplariskt på PLV-60 med rätt inställningar.

Nu mera annonseras PLV-60 med 500:1 i kontrast. Ganska förvirrande, för detta kan inte vara Full On/Off i sådana fall, eftersom det bara skulle ge runt 250:1 i ansikontrast, vilket inte är speciellt troligt. Mer än så är det definitivt. Inte heller kan det vara 500:1 i ansi då det skulle bli runt 1000:1 i Full On/Off. Så 700:1 Full On/Off låter mest troligt om vi får säga något om saken.

SUVERÄN FÄRGSKALA

Både med hjälp av AVIA och med våra egna



Här finns allt utom DVI. VGA-ingång, diverse ljudingångar, komponentvideoingångar av både RCA- och BNC-typ samt självklart en Hosiden S-videoingång. Dessutom har PLV-60 faktiskt ett bärhandtag, här i infällt läge.

FAKTA SANYO PLV-60 • Teknik LCD • Bildformat 16:9 • Bildmatris 1366 x 768 • Upplösning 3.147.264 pixlar • Bildstorlek Max 400 tum • Ljusflöde 1.200 ANSI lumen • Kontrast 700:1 (Full On/Off) • Lampa 250W NSH • Fläkt-ljud uppgift saknas • Takmontering Ja • Zoom Ja • Komponent Ja • Data Ja • Storlek BHD 316 x 164 x 480 mm • Vikt 9,2 kg • Cirkapris 87.000 kronor • Info Cavena Multimedia, 08-792 10 40, www.cavena-multimedia.se • Alla uppgifter enligt tillverkaren

BETYG

Totalbild	★★★★+
Ljusflöde	★★★★+
Svärta	★★★★
Kontrast	★★★★+
Skärpa	★★★★
Färgåtergivning	★★★★
Fläktljud	★★★★
Design	★★★★
Användarvänlighet	★★★★
Totalintryck	★★★★

ögon kan vi direkt se den fenomenala färgskalan. PLV-60 har i princip lika klockrena färger som VW10an, och dessutom finns här en användarvänlig RGB-balans som låter dig ändra på de tre grundfärgernas mättnad. Detta finns som bekant även på lilla PLV-30, men det saknas tyvärr på Sony VW10. Stort plus för denna kontroll. Tecknade filmer visas med stor färgdynamik och träffsäkerhet, och spelfilmer likaså. De svåra färgerna i *Gladiator* ser helt ok ut med undantag för den något överstyrda kontrasten som får Russel Crowe att se lite mysko ut i pannan. Men på det hela taget så är färgskalan alltså mycket bra. En annan positiv aspekt är skärpan som är minst lika hög som på Sonys modell. Ingen film vi tittat på visar någon tillstymmelse till konturskuggor eller grötiga detaljer. Bilden är på dessa punkter i stort sett identisk med Sonyn.

ISCAN FUNGERAR EJ

Om du lägger 87.000 konor på en LCD-projektor så kommer förmodligen 12.000 kronor för

en iScan videoprocessor inte att vara ett så lockande inköp. Men om du nu redan äger en sådan så kan det ju vara intressant att veta att Sanyo PLV-60 inte kan synka signalen ifrån iScan. I RGB H-sync/V-Sync fungerar det inte alls och skärmen fladdrar bara i diverse färger. Med Y Pb Pr går det att få synk som nästan fungerar. Men efter några sekunder märks även här synkproblem och bilden hoppar från och till. PLV-60 är alltså icke kompatibel med iScan.

BRA MEN DYR

Detta är ju som sagt den första 16:9-proj som ser dagens ljus utan Sony-loggan på chassit. Men eftersom det är VW10ans LCD-panel som sitter inuti och eftersom denna modell kostar ca 12.000 kronor mer än Sonys grundmodell med riktpreis så vill man ju gärna att Sanyos exemplar skall vara värd de extra tusenlapparna med råge. Om man dessutom ser till att VW10an numera går att köpa för betydligt mindre peng än riktpriiset på 75.000 kronor, så blir ju inte kraven på PLV-60 direkt mindre. 87.000 kronor är väldigt, väldigt mycket pengar för en hembioprojektor idag.

De flesta prisvärda modeller ligger ju faktiskt runt 30.000 med just Sanyo i spetsen (PLV-30).

Är då Sanyo PLV-60 värd hela 87.000 kronor? Svaret är kort och gott nej! Vi beklagar, men det finns ingenting som Sanyo PLV-60 gör som inte Sony VPL-VW10 gör till ett betydligt lägre pris. Varför inte bara göra om en så lyckad maskin som PLV-30 till widescreen istället för att bygga en helt ny burk baserad på dyra OEM-kretsar? Om PLV-60 hade landat på någonstans runt 50-60.000 så hade det varit helt annorlunda, men detta pris är helt omotiverat.

Men man skall inte glömma att detta bara är början. Fler 16:9-projor är på gång och det lär bara vara en tidsfråga innan någon lyckas knäcka VW10ans akilleshäla; svärtan. Kanske blir det Sanyo i alla fall till slut? De har ju gjort det förr. När det sker så har vi en ny referensmodell, men än så länge så sitter Sony VW10 kvar på tronen ett tag till. □